

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Storholmen, Hellvi socken, Gotlands kommun

Uppgifter om naturreservatet

<i>Namn</i>	Storholmen
<i>Kommun</i>	Gotland
<i>Socken</i>	Hellvi
<i>Läge</i>	Mitt i sjön Fardumeträsk, ca 2 km NO Hellvi kyrka (se översiktskartan, bilaga 1).
<i>Kartblad</i>	Ekonomiska kartbladen 07J2g (07926) Takstens och 07J2h (07927) Valleviken.
<i>Gräns</i>	Ytterkanten av den punktstreckade linjen på bifogade karta, bilaga 2.
<i>Area</i>	40 hektar varav 15 hektar land.
<i>Berörd fastighet</i>	Hellvi Malms 3:1
<i>Markägare</i>	<i>Lagfaren ägare:</i> Gotlands kommun <i>Taxerad ägare:</i> Liljewalchska Donationsfonden – Skogsmedlen, Box 1099, 621 21 Visby.
<i>Naturvårdsförvaltare</i>	Länsstyrelsen i Gotlands län

20.12.1999

231-199-90

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), att förklara det på bifogade karta, bilaga 2, avgränsade området som naturreservat med de föreskrifter som anges nedan.

Naturreservatets namn skall vara *Storholmen*.

Syftet med reservatet är att bevara en på Gotland unik typ av våtmark – en skogbevuxen högmossebildning – med dess särpräglade flora och fauna.

Med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m meddelar Länsstyrelsen nedan angivna föreskrifter för reservatet.

Länsstyrelsen beslutar vidare, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m, att fastställa till beslutet fogad skötselplan (bilaga 3). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen (bilaga 3, s. 4).

Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten för markägare och andra sakägare att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. dra fram mark- eller luftledning,
3. gräva, schakta, fylla ut, borra, spränga, muddra eller på annat sätt skada mark eller sjöbotten,
4. avverka levande eller dött träd eller buske,
5. tillföra växtnäringsämne eller använda kemiskt bekämpningsmedel.

Utan hinder av dessa föreskrifter får naturvårdsförvaltaren vidta de skötselåtgärder som anges i bifogade skötselplan.

Med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken förpliktas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inom naturreservatet att tåla sådana intrång som att

1. Reservatsgränsen markeras
2. Skyltar med information om reservatet sätts upp.

20.12.1999

231-199-90

Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om allmänhetens rätt att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. vistas inom naturreservatet under tiden 1 februari-15 juli,
2. bryta kvistar eller på annat sätt skada levande eller dött träd eller buske,
3. plocka eller gräva upp växter,
4. avsiktligt skada, döda eller samla in djur,
5. göra upp eld.

Skälen för beslutet

Storholmen ligger inom område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken.

Storholmen ingår i ett objekt (objekt 07J2H01, Fardumeträsk) som i Länsstyrelsens våtmarksinventering har bedömts ha särskilt högt naturvärde (klass 1).

Storholmen har av regeringen föreslagits som område av intresse för den Europeiska Gemenskapen och som område som bör ingå i det ekologiska nätverket Natura 2000.

Ön hyser en för gotländska förhållanden unik typ av våtmark och utgör växtplats för flera på Gotland mycket sällsynta växtarter.

Beskrivning av området

Landarealens fördelning på naturtyper

Skogbevuxen högmosse: 15 hektar

Vatten: 30 hektar.

Växtlighet

Fardumeträsk ligger ca 7 m över havsytan och har en areal av 330 hektar, vilket gör den till en av Gotlands största sjöar. Sjön är dock mycket grund – största djupet är bara ca 1,5 m – och botten täcks av mäktiga bankar av kalkrik gyttja, som under sommarens lågvatten kan nå upp över vattenytan. Sjön har stora öppna vattenytor men också vidsträckt bestånd av vass och ag med inslag av säv och bredkaveldun. I skyddade vikar förekommer vit

20.12.1999

231-199-90

näckros och borstnate. Undervattensvegetationen domineras dock av olika arter kranslager.

Mitt i sjön ligger Storholmen, där en på Gotland mycket sällsynt vegetationstyp har utvecklats, nämligen en högmosse, dvs en våtmark som får sitt vatten direkt via nederbörden. Här förekommer bl a ett flertal kalkskyende och därför på Gotland sällsynta växtarter.

Ön är i dag nästan helt bevuxen av skog, en skog som är nästan opåverkad av ingrepp. Trädskiktet domineras av tall med en del inslag av gran, glasbjörk och klibbal. Framför allt nära stränderna finns gott om grova träd, lågor och torrakor.

Fältskiktet domineras av ljung, blåbär, kråkbär, skvattram och tuvull (de två sistnämnda arterna är båda mycket sällsynta på Gotland). Av orkidéer förekommer bl a nattviol, grönvit nattviol, spindelblomster, korallrot och knärot, den senare rikligt. Storholmen hyste tidigare även förekomster av knottblomster och myggblomster, men dessa arter försvann efter det att sjön sänkts 60 centimeter i mitten av 1800-talet.

Storholmens stränder utgörs till stor del av kärr med intressant vegetation. Här växer bl a kärrbräken, kärrfräken, sjöfräken, flaskstarr, blåsstarr, tagelstarr, trindstarr, dystarr, kärrsilja, vattenklöver och gul svärdsilja. På några platser förekommer även den ovanliga ormbunken granbräken.

På ön har påträffats inte mindre än nio arter vitmossor, bl a den på Gotland sällsynta knoppvitmossan, *Sphagnum teres*.

Storholmens fågelliv har inte inventerats, men till de regelbundet häckande fågelarterna på ön hör bl a duvhök.

Redogörelse för ärendet

Regeringen beslutade den 22 december 1998 att föreslå EG-kommissionen att Storholmen i Fardumeträsk (objekt SE0340119) skall väljas ut som område av intresse för gemenskapen i enlighet med artikel 4 punkt 2 i rådets direktiv 92/43/EEGdet s k art- och habitatdirektivet, och därmed även ingå i det ekologiska nätverket Natura 2000.

Ett förslag till beslut om bildande av naturreservat utarbetades av Länsstyrelsen i början av 1999 och sändes ut på remiss den 23 september 1999.

BESLUT

5 (5)

20.12.1999

231-199-90

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet (se bilaga 4).

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lillemor Arvidsson. I handläggningen har medverkat länsrådet Jan Björklund, länsjägmästare Charlotta Kabo Stenberg, byrådirektör Stellan Hedgren och naturvårdsdirektör Per Hansson, föredragande.

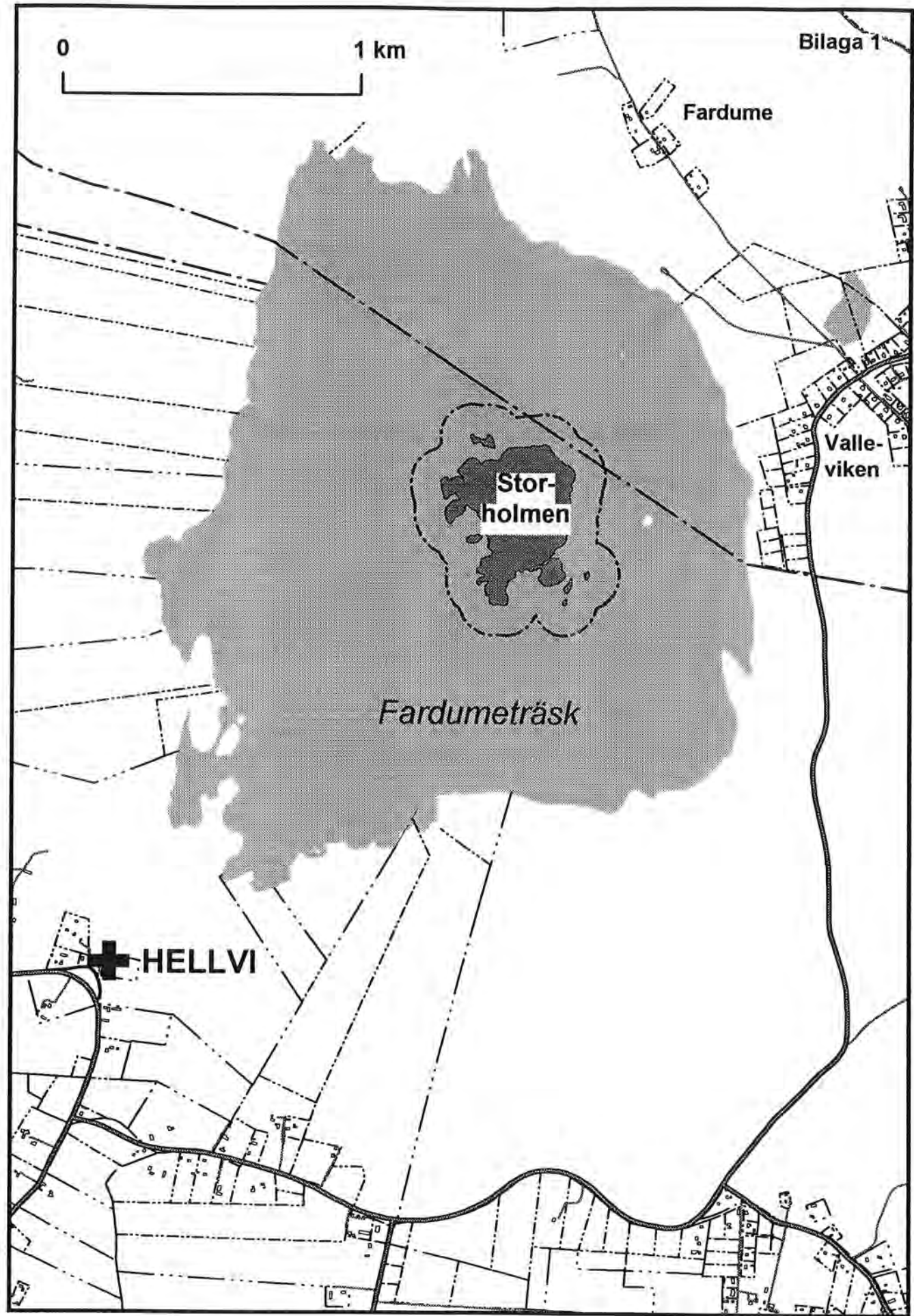
Lillemor Arvidsson

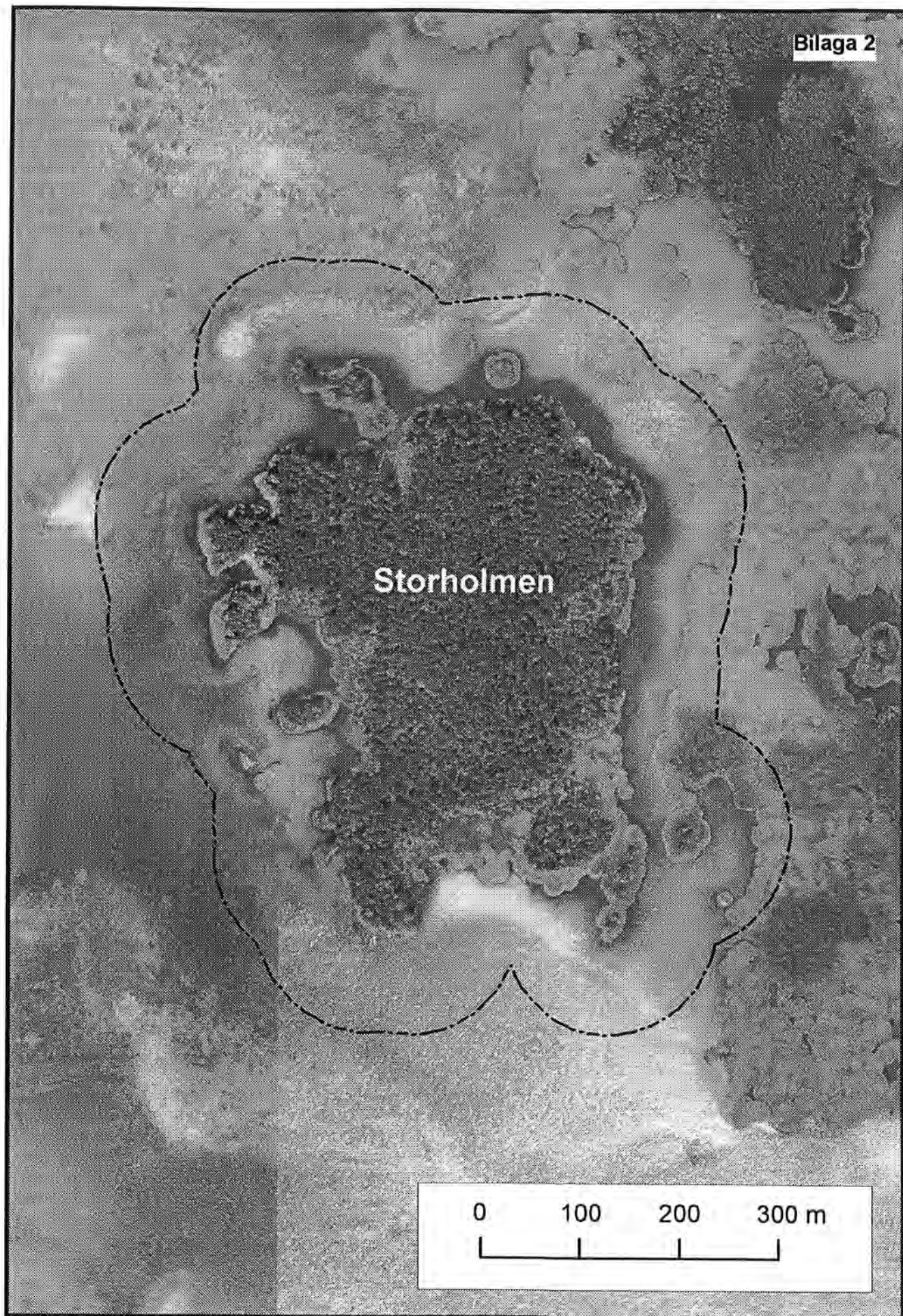
Per Hansson

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta visande reservatets avgränsning
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar

0 1 km

Storholmen

0 100 200 300 m

Bilaga 3: **Skötselplan för naturreservatet Storholmen**

Förord

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Gotlands län. Samråd har skett med bl a Naturvårdsverket och Gotlands kommun.

Innehåll

I Nuvarande förhållanden

1. Markanvändning
2. Tillgänglighet
3. Anordningar för besökare

II Riktlinjer för den framtida skötseln av reservatet

1. Naturvårdsförvaltning
2. Markering av reservatets gräns
3. Skötsel av mark och vatten
4. Tillgänglighet
5. Anordningar för besökare
6. Tillsyn
7. Dokumentation
8. Ekonomisk utredning – beräknade kostnader för skötseln av reservatet

III Källor

I Nuvarande förhållanden

1 Markanvändning

2.1 Skogsbruk

Något skogsbruk har ej förekommit på ön.

2.2 Befintliga byggnader och anläggningar

Längs öns stränder finns några äldre militära värn. Inga byggnader finns på ön.

2 Tillgänglighet

Området kan endast nås med grundgående båt, t ex mindre roddbåt eller kanot.

3 Anordningar för besökare

Saknas.

II Riktlinjer för den framtida skötseln av reservatet

1 Naturvårdsförvaltning

Länsstyrelsen i Gotlands län skall svara för naturvårdsförvaltningen av reservatet.

2 Markering av reservatets gräns

Reservatsgränsen skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar (SNV:s handbok "Skyltar i naturskyddade områden", avsnitt 5).

3 Skötsel av mark och vatten

3.1 Målsättning

Hela området skall lämnas för naturlig skogsdynamik.

3.2 Skötsel

Inga skötselåtgärder skall vidtas.

4 Tillgänglighet

4.1 Målsättning

Eftersom områdets vegetation är känsligt för slitage, och öns fauna tidvis mycket känslig för störningar, bör tillgängligheten till området ej ökas.

5 Anordningar för besökare

5.1 Målsättning

Inga speciella anordningar förutom informationsskyltar (se nedan) krävs.

5.1.1 Information

Armerad plastskylt i storlek A2 med information om reservatet och de föreskrifter som gäller framställs av Länsstyrelsen. Skyltar sätts upp i på de platser vid öns stränder där det är möjligt att komma in med båt.

6 Tillsyn

Länsstyrelsens ambulerande tillsynsman svarar för tillsynen av reservatet.

7 Dokumentation

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder, kostnaderna för dessa och hur de har finansierats samt förhållanden som hotar naturvårdens intressen.

8 Ekonomisk utredning – beräknade kostnader för skötseln av reservatet

Länsstyrelsen har nedan gjort en beräkning av kostnaderna (i 1999 års penningvärde) för skötseln av reservatet.

Skötselåtgärd	Engångs-kostnad (kr)	Årlig kostnad (kr)
Utmärkning av reservatsgränsen	20 000	
Framställning och uppsättande av informationsskyltar samt utläggande av eventuella bojar	20 000	
Naturvårdstillsyn		5.000
Summa	40 000	5 000

Samtliga angivna åtgärder skall bekostas av staten genom Naturvårdsverkets anslag "Åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden".

20.12.1999

231-199-90

III Källor

- Andersson, A. & Jacobson, R. 1984. Översiktlig naturinventering. Botanik. – Länsstyrelsen i Gotlands län.
- Högström, S. & Sturevik, B. 1985. Floran på Norrgårdholm, Klockareholm och Blåbärsholm. – Rindi 5:56-61.
- Högström, S. 1999. Sphagnum på Gotland. Vitmossobservationer 1983-1996. – Länsstyrelsen i Gotlands län.
- Johansson, K. 1897. Hufvuddragen af Gotlands växttopografi och växtgeografi. – KVA Handl. bd 29:1.
- Länsstyrelsen i Gotlands län. 1986. Sjöinventering
- Länsstyrelsen i Gotlands län. 1988. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv i Gotlands län.
- Martinsson, M. 1997. Våtmarker på Gotland. – Länsstyrelsen i Gotlands län.
- Munthe, H., Hede J. E. & Lundqvist, G. 1933. Beskrivning till kartbladet Kappelshamn – SGU, Ser. Aa, N:o 171.
- Naturvårdsverket & Skogsstyrelsen 1982. Urskogar. Inventering av urskogsartade områden i Sverige. Del 1, Allmän del, och del 2, Södra Sverige.
- Ohlsson, A. 1967. Svenska orkidéer. – Uppsala.
- Ohlsson, A. 1968. Från träsk och fågelmyr. – Visby.
- Pettersson, B. 1958. Dynamik och konstans i Gotlands flora och vegetation. – Acta Phytogeographica Suecica 40.
- Sernander, R. 1941. Gotlands kvarlevande myrar och träsk. – Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens Avhandlingar i Naturskyddsärenden n:o 3.
- Statens naturvårdsverk. 1991. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv. – SNV Rapport 3771.
- Statens naturvårdsverk. 1992. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Beskrivningar. – SNV Rapport 4037.